

Záznam z veřejného projednání

Název akce: Přírodě blízká protipovodňová opatření na řece Desné v úseku ř.km
12,088-14,231

Místo jednání: Společenská místnost – Penzion Pod Trámkama

Datum: 18. 1. 2017 v 16:00 hod

Přednášející: Obec Vikýřovice (zástupce investora) – Václav Mazánek
Obec Rapotín – Ing. Pavel Žerníček, Ing. Ondřej Kopp, Mgr. Lenka Zindulková
AGPOL s.r.o. (zástupce projektanta) – Ing. Jakub Feltl, Ing. Jaroslav Hetmánek

Účel jednání: Představení navržených opatření přírodě blízkých protipovodňových opatření na řece Desné v úseku ř. km 12,088 – 14,231 veřejnosti.

Průběh jednání:

- Úvodním slovem starosta obce Vikýřovice představil připravovaný projekt protipovodňových opatření ve Vikýřovicích na řece Desné v ř. km 12,088 – 14,231, který vychází ze zpracované studie „Aktualizace návrhu PPO Desná, Šumperk – Kouty nad Desnou“. Ta řeší protipovodňovou ochranu celého údolí řeky Desné. Připravovaný projekt tak bude tvořit dílčí část celého komplexu opatření, která má zajistit protipovodňovou ochranu obcí v údolí řeky Desné na transformovaný povodňový průtok Q_{100} , který v současné době odpovídá neovlivněnému návrhovému průtoku Q_{50} , o velikosti $135 \text{ m}^3/\text{s}$. Řešený úsek bude plynule navazovat na protipovodňovou ochranu obce Rapotín v úseku mezi ř. km 14,231 – 16,840. Projekt na tuto část má již vydáno stavební povolení a v nejbližší době je plánována realizace těchto opatření.

- Na úvodní slovo navázali zástupci projektanta, kteří představili navrhované technické řešení. To se skládá z celkem 23 stavebních objektů a 29 podobjektů. Členění stavby na objekty je uvedeno níže v textu. Liniová protipovodňová opatření jsou navržena formou protipovodňových zídek a hrázek.

- Protipovodňové zídky jsou navrženy jako železobetonová tenkostěnná konstrukce z betonu C30/37 – XA1, tloušťky dřívku 300 mm s výztuží z KARI sítí na betonovém základu 1000 x 1200 mm (rozměry základů se mohou měnit v závislosti na výšce dřívku). Pod základem je navržen podkladní beton tl. 100 mm. Dilatační spáry jsou navrženy po 6,0 - 8,0 m. V případě, že se v trase navrhované zídky nacházejí stávající ploty, je navrženo jejich rozebrání a znovu zřízeny na nově vybudované zídce (zídka bude plnit funkci podezdívky plotů). V tomto případě je navržen nový pletivový plot a to jednotný v celém nově navrhovaném úseku. Vstup ze zahrady ke břehu bude zajištěn novou brankou. Převýšení zídky bude překonáno dle místních poměrů buďto provizorními schůdky, případně urovnáním terénu v mírném sklonu směrem od nově navrhované zídky.

- Ochranná zemní hráz bude provedena jako heterogenní (v případě výskytu vhodného zemníku jako homogenní) zemní sypaná hráz, šířky v koruně 3,0 m (resp. 4,0 m), sklon vzdušného svahu bude 1:2 a návodního svahu bude 1:2,5. Vzdušný svah má v patě umístěn odvodňovací příkop, který bude

zahrázové vody odvádět do nejnižšího místa, kde budou skrz odvodňovací objekt (propustek se zpětnou klapkou) zaústěny do Desné. Návodní svah je podchycen kamennou záhozovou patkou. Koruna hráze bude zpevněna šterkodrtí, ostatní části hrázky budou ohumusovány a osety. V ose hrázky bude zřízen těsnící zavazovací klín šířky 1 200 mm, výšky 600 mm.

- Výšky protipovodňových hrázek a zídek v jednotlivých úsecích jsou uvedeny v situaci (viz prezentace z veřejného projednání) jako „H = ... cm“.

- Protipovodňová ochrana není zajištěna pouze navýšením břehů liniovými prvky (zídkami a hrázkami), ale spočívá rovněž v revitalizaci části koryta řeky Desné, která povede k výraznému snížení hladiny návrhového průtoku (až o 90 cm). Revitalizace Desné nad Krenišovským jezem (ř. km 12,800 – 13,330) je významným aspektem protipovodňové ochrany intravilánu obcí Vikýřovice a Rapotín. Spočívá v rozšíření průtočného profilu koryta snížením části levého a pravého břehu v ř. km 12,835 – 13,330. Nově navržený tvar koryta bude odpovídat příslušnému geomorfologickému typu, tedy divočicímu korytu ve šterkonosném řečišti. V rámci úpravy koryta budou vytvořeny šterkové lavice. Ty nebudou stabilizovány a vlivem zvýšených povodňových průtoků bude průběžně měněn jejich tvar, velikost a pozice. V ř. km 12,835 se bude jednat o plynulé rozšíření (o cca 30 m) a snížení o cca 1,5 – 2,5 m levého břehu, které bude ukončeno v ř. km 13,005 navázáním na stávající břeh. V tomto ř. km je rovněž navržen sjezd do koryta (SO 15) z obslužné komunikace (SO 13), který bude spojen s vybudováním jedné ze šterkových lavic. V místě sjezdu do koryta bude napříč tokem vyskládáno několik velkých kamenů hmotnosti 200 – 500 kg, které budou v době průměrných průtoků částečně vylézat nad hladinu. Rozmístěny budou tak, aby se v případě průtoků menších dalo koryto překonat suchou nohou na protější břeh. Rozšíření pravého břehu bude začínat v ř. km 12,920. Bude se jednat rovněž o plynulé rozšíření koryta (o cca 40 m) a jeho snížení o cca 1,5 – 3,0 m. V místě rozšíření budou vytvořeny šterkové lavice. Tento divočící úsek bude ukončen v ř. km 13,170, kde bude rozšíření pravého břehu řešeno sníženou upravenou bermou až do ř. km 13,330, kde dojde k navázání na stávající tvar břehu. V tomto úseku bude zachováno případně doplněno stávající opevnění břehu kynety skládající se z těžké kamenné rovnaniny. Vlivem snížení stávající bermy o cca 0,5 – 1,0 m dojde k jejímu zaplavení od průtoků vyšších než Q_{30d} . Nově snížená berma bude v patě svahu stabilizována těžkou kamennou rovnaninou. Levý břeh v ř. km 13,038 – 13,300 bude doplněn o několik šterkových lavic. V úseku mezi ř. km 13,120 – 13,250 dojde k částečnému rozšíření břehu a zmírnění sklonu svahu tak, aby bylo možné realizovat obslužnou komunikaci (SO 13) s šířkou v koruně 3,0 m. Svahy budou v tomto úseku stabilizovány těžkou kamennou rovnaninou. Na obou březích je sklon návodního svahu navržen 1:3 a pata bude stabilizována kameny hmotnosti nad 200 kg. Předpokládá se využití kamenů ze stávajícího opevnění. V úseku mezi Krenišovským jezem a stávající dřevěnou lávkou U Pomněnky je tak možné snížit výšku betonových zídek oproti původnímu návrhu až o 90 cm.

- Důležité je také zmínit, že v rámci celého řešeného úseku nedojde k zahloubení stávajícího dna, naopak stávající niveleta bude stabilizována dnovými příčnými prahy.

- Mezi doplňková opatření můžeme dále zařadit nově navrhované dřevěné lávky, polní cesty, povodňový park s kamennou kaskádou a tůňemi, novou výsadbu dřevin, rybí přechod a mnoho dalších. Tato opatření výrazně zvýší atraktivitu celé lokality.

- Celý navrhovaný koncept tak zajišťuje obci možnost požádat o financování všech zmíněných opatření z dotačních titulů Ministerstva životního prostředí.

- Jednou z podmínek dotačních titulů je, že investor akce (obec Vikýřovice) bude realizovat opatření na svých pozemcích. Z toho plyne nutnost odkupu částí pozemků v soukromém vlastnictví, které budou stavbou přímo dotčeny (jsou v trase navrhované zídky, hrázky...). Proto byly sestaveny návrhy smluv budoucích kupních a smluv o právu provést stavbu, které definují podmínky budoucího odkupu a budou podkladem pro žádost o územní rozhodnutí a stavebního povolení. Dále byly sestaveny a dotčeným vlastníkům pozemků doručeny smlouvy nájemní, které definují maximální dočasný zábor pozemku při provádění stavby a nájemné vycházející z předem definované jednotkové ceny. Ve velké části případů je tato částka pouze symbolická, cílem této smlouvy však bylo také přímo informovat konkrétní vlastníky pozemků o plánovaném projektu.

- Veřejné projednání bylo svoláno hlavně, kvůli tomu aby se vysvětlili jakékoliv nejasnosti týkající se řešení a znění navrhovaných smluv. Vzhledem k omezenému času veřejného projednání je možné se, v případě jakýchkoliv nejasností, obrátit na zástupce obce, kteří jsou připraveni dotazy, ve spolupráci s projektantem, zodpovědět.

Veřejná diskuze

Po skončení prezentace byla otevřena veřejná diskuze týkající se navržených protipovodňových opatření. Dotazy z řad veřejnosti a reakce na ně jsou uvedeny níže (vzhledem k velkému množství dotazů byla vybrána pouze část, která reprezentuje hlavní témata veřejné diskuze).

Dotaz – (p. Nevím) Most u Jirsáka nepojme povodňový průtok.

Reakce – To je částečně pravda, most u Jirsáka je kapacitní na průtok $Q_{10} - Q_{20}$. Návrhový průtok je přes mostní profil převáděn tlakovým prouděním a dochází ke zpětnému vzduť směrem proti proudu řeky Desné. Návrh výšky protipovodňových opatření však s tímto počítá a je navržen tak, aby k přelítí nedošlo ani v tomto případě. Vzhledem k tomu, že most je ve správě Olomouckého kraje je cílem obce vstoupit v jednání se zástupci Olomouckého kraje a jednat o zkapacitnění tohoto mostu.

Dotaz – (p. Mikuláš) Bude rybí přechod sjízdný i pro vodáky.

Reakce – Vzhledem k technickému řešení, které zajišťuje dodržení přísných parametrů (předepsaná rychlost proudící vody mezi přehrázkami z lomového kamene, výška vody v rybím přechodu, zamezení turbulentního proudění...) není možné rybí přechod využít pro jiné účely.

Dotaz – (p. Kobza) Požadují garance od obce, že pozemky za hrází budou vyčleněny z aktivní zóny záplavového území.

Reakce – Vymezení aktivní zóny a její případné aktualizace nejsou v kompetenci obce Vikýřovice, ale v kompetenci Povodí Moravy, s.p.. Aktualizace aktivní zóny záplavového území proběhne na základě hydrotechnických modelů po realizaci protipovodňových opatření a dá se předpokládat její výrazné omezení. V tuto chvíli však není možné ze strany obce jednoznačně garantovat, že celé území aktivní zóny bude přesunuto do zóny pasivní.

Dotaz – (p. Kobza) Předložený projekt řeší pouze část koryta v dolním úseku toku řeky Desné.

Reakce – Projekt řeší úsek délky cca 2,2 km, který je v kompetenci obce Vikýřovice. Projekt však vychází z komplexní studie, která řeší celé území údolí řeky Desné. Na navržená opatření navazuje úsek v obci Rapotín, který má již vydáno stavební povolení.

Dotaz – (pí. Vítková) Proč obce netlačí na Povodí Moravy, s.p., aby se samo ujalo protipovodňových opatření?

Reakce – Obce jsou ve stálém kontaktu s Povodím Moravy. To však do této chvíle nepřipravilo žádný podrobný projekt v řešeném úseku, který by navázal na zpracovanou studii PPO v údolí řeky Desné (tuto studii také nezdalo Povodí Moravy, ale Svazek obcí v údolí řeky Desné). Po schválení finančních prostředků na stavbu v Rapotíně a zahájení vlastní stavby (první ze souboru obsažených ve studii) budou obce jednat s příslušnými institucemi (Olomoucký kraj, Povodí Moravy) o přípravě nezbytných poldrů v lokalitách Sobotín-Maršíkov a Velké Losiny.

Dotaz – (pí. Vítková) S navrženým řešením nesouhlasím, v roce 1997 nepřišla povodeň z koryta, ale z druhé strany? Jakou kapacitu má koryto v současné době?

Reakce – Kapacita koryta je v současné době nejvíce omezena nekapacitními mostními profily, které následně zapříčiňují vyběžení vody z koryta. Tato voda následně pokračuje údolím řeky Desné a zaplavuje nemovitosti z opačné strany než od řeky Desné. Vlivem navržených opatření dojde k usměrnění vody a navrhovaný povodňový průtok bude převáděn upraveným korytem. Pro případ vyšších průtoků a přelití hrázek a zídek jsou navrženy propustky se zpětnou klapkou, které po opadnutí vody v hlavním korytě zajistí odvedení zahrázových vod zpět do řeky Desné. To bude zajišťováno i mobilními diesel agregátovými čerpadly.

Dotaz – (p. Urban) Z výřezu KN přiloženého ke smlouvě mi není přesně jasný zábor mého pozemku.

Reakce – V případě jakýchkoliv nejasností je možné obrátit se na zástupce obce či projektanta, kteří jsou připraveni na dotazy přesně odpovědět. Možná je rovněž schůzka přímo na předmětném pozemku (o schůzku přímo v terénu je nutno předem zažádat na obci).

Stavba je členěna na tyto stavební objekty a podobjekty:

- SO 01 Protipovodňová opatření v ř. km 12,130 – 12,479
 - SO 01.1 Ochranná zídka na LB (ř. km 12,183 – 12,416)
 - SO 01.2 Ochranná zídka na PB (ř. km 12,130 – 12,382)
 - SO 01.3 Ochranná hrázka na PB (ř. km 12,340 – 12,479)
- SO 02 Povodňový park
 - SO 02.1 Povodňový průleh
 - SO 02.2 Neprůtočné tůně
 - SO 02.3 Obslužná komunikace, mlatový chodník
 - SO 02.4 Dřevěná lávka
 - SO 02.5 Výsadba zeleně v rámci ÚSES
- SO 03 Zpřístupnění Krenišovského jezu
 - SO 03.1 Polní cesta
 - SO 03.2 Dřevěná lávka přes Holubí potok
 - SO 03.3 Obslužná komunikace s obratištěm
- SO 04 Revitalizační opatření řeky Desné
 - SO 04.1 Revitalizační opatření na řece Desné (ř.km 12,150 – 12,390)
 - SO 04.2 Revitalizační opatření na řece Desné (ř.km 12,390 – 12,650)
 - SO 04.3 Revitalizační opatření na řece Desné (ř.km 13,435 – 13,970)
- SO 05 Přeložka zaústění Holubího potoka
- SO 06 Rybí přechod
- SO 07 Dřevěná lávka přes řeku Desnou u Krenišovského jezu
- SO 08 Přeložka odběru pro Krenišovský náhon
- SO 09 Rekonstrukce Krenišovského jezu
- SO 10 Revitalizace Desné nad Krenišovským jezem (ř. km 12,800 – 13,330)
 - SO 10.1 Úprava koryta
 - SO 10.2 Výsadba zeleně v rámci ÚSES
 - SO 10.3 Obslužná komunikace
- SO 11 Obslužná komunikace s obratištěm, terénní úpravy
- SO 12 Protipovodňová opatření v ř. km 12,793 – 13,405
 - SO 12.1 Ochranná zídka na PB (ř. km 12,793 – 12,924)
 - SO 12.2 Ochranná hrázka na PB (ř. km 12,919 – 13,162)
 - SO 12.3 Ochranná zídka na PB (ř. km 13,255 – 13,330)
 - SO 12.4 Ochranná hrázka na LB (ř. km 12,810 – 13,000)
 - SO 12.5 Ochranná zídka na LB (ř. km 13,084 – 13,405)
- SO 13 Obslužná komunikace
- SO 14 Zajištění vodohospodářské infrastruktury
 - SO 14.1 Přeložka vodovodu
 - SO 14.2 Zajištění inženýrských sítí a jejich poklopů
 - SO 14.3 Rekonstrukce výusti dešťové kanalizace
- SO 15 Sjezdy do koryta
- SO 16 Ochranná zídka na PB bezejmenného přítoku Desné
- SO 17 Rekonstrukce a navýšení stávající kamenné zdi na LB (ř. km 13,408 – 13,440)
- SO 18 Protipovodňová opatření v ř. km 13,405 – 13,970
 - SO 18.1 Ochranná zídka na LB (ř. km 13,440 – 13,970)
 - SO 18.2 Ochranná zídka na PB (ř. km 13,421 – 13,965)
- SO 19 Protipovodňová opatření v ř. km 14,023 – 14,260
 - SO 19.1 Ochranná zídka na LB (ř. km 14,023 – 14,198)
 - SO 19.2 Ochranná hrázka na LB (ř. km 14,195- 14,260)
- SO 20 Příčné prahy dnové
- SO 21 Rekonstrukce VO
- SO 22 Přeložka sloupu VN
- SO 23 Nová dřevěná branka a dřevěný přístřešek